

ox4. 907.2 : (497.12 maribor)

Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo
pri Biotehniški fakulteti, Ljubljana

Im = 5404
ID = 980134

ZELENI PAS MARIBOR - PARKOVNI GOZDOVI

UREDITEV OTROŠKEGA IGRIŠČA IN VEČNAMENSKE
REKREACIJSKE POVRŠINE

MPE-3

LJUBLJANA, 1982

Izdelal:

Maja ŠKULJ, dipl.inž.

Direktor:

Marko KMECL, dipl.inž.

GOZDARSKA KNJIZNICA

K E

334

22002000067

UNIVERSITÄT V LJUBLJANI, SIS

COBISS

e-334

U V O D

Maribor, eno od treh najbolj onesnaženih mest v Sloveniji je obdan z velikimi zelenimi površinami. Tako širši zeleni pas Maribora obsega 9.340 ha (gozdov je 3.511 ha - 37%) površin, ožji zeleni pas pa obsega 6.135 ha (gozdov je 904 ha - 15%) površin. Parkovnih gozdov je v ožjem zelenem pasu 235 ha. Bukov gozd ob Treh ribnikih in gozd za Tremi ribniki rasteta na 96 ha, gozd za Kalvarijo pa na 6 ha zemljišč. (Krajinsko prostorski načrt zelenega pasu mesta Maribor, IGLG 1.1974).

V zadnjem času postajajo zelene površine v bližini večjih mest vse bolj atraktiven sprehajalen, rekreativen in nasploh prostor za oddih prebivalstva. Maribor ima bogate notranje rezerve zelenih površin na katerih je možno urediti centre za rekreacijo otrok in odraslih. Menimo, da je ureditev zelenega pasu Maribora z novo vsebino - otroškim igriščem za otroke starosti od 4 do 10 let in s površinami za rekreacijo odraslih, trim stezo, manjšim smučiščem, prostorsko in funkcionalno sprejemljivo.

Lokacija, način ureditve in vrsta opreme otroškega igrišča kakor tudi površin za aktivno in pasivno rekreacijo odraslih, je modelna predstavitev tovrstne ureditve. Pri načrtovanju in oblikovanju opreme smo se navezovali na že obstoječo ureditev pešpoti okrog Treh ribnikov, skušali pa smo jo prilagoditi tudi neravnemu in razgibanemu gozdnemu prostoru. Vodila naš je misel, naj rekreacijske površine in otroško igrišče ne delujejo agresivno tako po svoji zgradbi kot po izbiri materiala za opremo.

NORMATIVI ZA DOLOČANJE VELIKOSTI OTROŠKIH IGRIŠČ

Po navodilih Jugoslovanskega zavoda za telesno kulturo je za opremo otroških igrišč potrebna naslednja površina:

- igrišča za predšolske otroke do 3. let - 2.0 m^2 /otroka
- igrišča za predšolske otroke od 4-6 let - $4.0 - 6.0 \text{ m}^2$ /otroka.

OTROŠKO IGRIŠČE

Predvideno igrišče ima približno 400 m^2 in je po omenjenih normativih manjše. Namenjeno je igri 20 - 25 otrok.

Namenjeno je igri otrok od 4 do 10 let starosti. Locirano je na jugo-zahodnem robu drugega ribnika na rahlo razgibanem zemljišču. Zavarovano je pred prometom, hrupom, dimom, glavnimi vetrovi in je relativno dobro osončeno.

Sestavljeno je iz površin za igro in ravnih utrjenih površin.

Predvidene vrste opreme in igral:

- Klopji za otroke in odrasle
- Kotički za igro (mizice in stolčki za igro otrok)
- Igrala (plezala, tobogani, gučalnice, oblikovana debla).

Travnate površine so ločene od cestopne poti z živo mejo. Na to površino je dostop speljan po stopnicah iz lesenih čokov.

Igralni elementi in tlak na otroškem igrišču sta izdelana iz lesa. Priporočamo kostanjev les, (uporaba kostanjevega lesa bi bila najcenejša varianta, ker lahko uporabimo s kostanjevim rakom okužena drevesa) in hrastov les. Vsa oprema otroškega igrišča je na odprtem prostoru. Izpostavljena je vremenskim vplivom, zato je nujno potrebna temeljita in strokovna zaščita lesa. Priporočamo globinsko(kotlovno) impregnacijo pod pritiskom, ki jo izvaja IMOT iz Dravograda. Tako izvedeno zaščito lahko dopolnimo še s preparatom Sandolin 4, ki lesu dajo poleg zaščite še temnejši ton. Na opisani način naj se zaščitijo tudi vsi ostali leseni elementi, ki so predvideni pri ureditvi igrišča in rekreacijske površine.

Tlakovanje igrišča

Tlakujemo dele igrišča pod igralnimi elementi v skupni površini cca 60 m^2 ,

lahko pa tlakujemo tudi poti. Uporabijo naj se leseni čoki \varnothing 10 - 15 cm dolžine 20 cm, ki jih impregniramo in položimo v utrjeno tamponsko podlago (beton ali pesek). Reže zalijemo s peskom, humusom ali bitumnom. Robove čokov moramo obvezno posneti.

Izdelava stopnic

Večji nakloni pri vhodu na igrišče bi bili premoščeni s stopnicami iz lesenih čokov. Uporabljeni naj bodo čoki premera 10 - 40 cm, dolžine 40 - 50 cm. Princip izdelave je enak kot pri tlakovanju ravnih površin igrišča.

Klopi

Narejene so iz hrastovega ali kostanjevega lesa in zaščitene proti zajedam in vplivom atmosferilij. Klopi, izdelane v obliki polnega kroga in tretjine kroga imajo kovinsko nosilno ogrodje in sedežno ploskev iz letev, ter posnemajo klopi, ki so že postavljene na sprehajalnih poteh okrog ribnikov. Predvidene so tri klopi v obliki polnega kroga in osem klopi v obliki 1/3 kroga.

Klopi iz polklade so izdelane iz debel premera cca 40 cm in dolžine 2.5 m. Predvidena je postavitvev 8 klopi.

Kotički za igro

So manjše površine namenjene posameznim in skupinskim igram in zaposlitvam, ravno tako pa tudi počitku. Sestavljene so iz mizic in stolčkov. Mizice so iz hrastovih (kostanjevih) hlodov \varnothing 60 - 100 cm, dolžine 100 cm (60 cm je nad zemljo) utrjene z betonskim temeljem. Iz enakega lesa so narejeni tudi stolčki, ki imajo premer 20 - 30 cm. Dolgi so cca 80 cm (20 - 40 cm nad zemljo) in utrjeni z betonskimi temelji. Od mizic so oddaljeni 15 - 40 cm, med sabo pa največ 40 cm. Okrog mizic so razporejeni

asimetrično in različnih višin, tako da so primerni za sedenje otrok različnih starosti. Posebno pozornost je treba posvetiti obdelavi površin sedežnih ploskev.

IGRALA

1. Penjalna konstrukcija:

Izdelana je iz hrastovih (kostanjevih) tramov, ki so dolgi 3,2; 2,8 in 1,4 m in kvadratnega prereza 15/15 cm. Razporejeni so v 5. nivojih, med seboj so pritrjeni s švorniki \varnothing 10 mm.

2. Tobogani:

(izdelki "Šport opreme" iz Ljubljane, art. 3009, za otroke starosti 4-7 let).

Narejeni so iz plastične mase, po možnosti temnorjave barve. Nameščeni naj bodo dovolj strmo, da bodo otroci po njih lepo drseli. Iztek mora biti mehak (travnata površina ali korito s peskom).

3. Gugalnica - dvodelna - nizka:

Primerna je za otroke starosti 4 do 14 let. Izdelana je iz hrastovih (kostanjevih) tramov dimenzij 20/20 cm in dolžine 3 - 3.5 m.

4. Oblikovana debla:

Predstavljajo stilizirano lokomotivo z dvema vagonoma. Izdelani so iz hrastovih (kostanjevih) debel \varnothing 40 - 50 cm dolžine 3.5 - 4 m.

Ozelenitev

Otroško igrišče je locirano na samem robu bukovega gozda ob Treh ribnikih, pri zgornjem koncu drugega ribnika. Kot element oblikovanja igrišča so izkoriščene naravne ugodnosti gozdnega prostora (staro in lepo raščeno bukovje, skupine obstoječega grmičevja, razgibanost terena, skupine dreves rdečega bora ...).

Igrišče locirano v gozdu predstavlja posebno zanimivost za mestnega otroka, ki z obiskom takega igrišča dobi izredno priložnost spoznavanja naravnih zakonitosti. V takem ekološkem igrišču dodatno vnašanje zelenja ni potrebno, razen ureditve trate in posaditev grmovnic v obliki meje med igriščem in že obstoječo sprehajalno potjo.

Zasaditev žive meje je nujna uz dveh razlogov: preprečuje divje vhode z obstoječe poti na igrišče, ter daje otrokom in staršem občutek varnosti (neposredna bližina ribnika). Površina igrišča bo predvidoma prekrita z odporno travno rušo, kar je nujno da se prepreči pojav golih lis, ki bi v nasprotnem primeru nastale zaradi velike frekventnosti obiskov.

Ureditev travne ruše

Zemlji dodamo kompost ali dobro preperel hlevski gnoj. Plast razrahljane in pripravljene zemlje mora biti debela najmanj 10 - 15 cm. Na tako pripravljeno površino lahko od aprila do oktobra posejemo 24 - 40 gramov travnega semena na 1 m².

Za trate po katerih često hodimo je najboljša mešanica, ki vsebuje večje količine semena travniške latovke.

Za ureditev ruše otroškega igrišča priporočamo mešanico iz:

- *Poa pratensis* "Merion" - travniška latovka - 60%
- *Festuca rubra fallax* - rdeča bilnica - 20%
- *Festuca rubra genuina* - 20%

Dodajanje detelje je škodljivo, ker le-ta kmalu izpodrine travo. Taka trata je manj odporna proti teptanju.

Gosto in odporno rušo dobimo samo z redno košnjo: prvič kosimo, ko biljke dosežejo višino 6-8 cm, nato kosimo v 7-10 dnevni presledkih. Ob deževnem vremenu, v dobi rasti 1-2 krat posipamo z 20 gr/m² umetnega gnojila. Tako zasnovana in oskrbovana travna ruša bo odporna in bo dobro služila svojemu namenu.

Živa meja

Priporočamo naslednje grmovne vrste:

Vrsta	Slovensko ime	Višina	Čas cvetenja	Barva cveta	Rez
Prunus laurocerasus	Lovorikovec	1,5 m	maj, junij	bela	ni potrebno
Hyporicum patalum	Krčnica	do 1 m	julij, avgust	rumena	" "
Hypericum calycinus	-	30 cm	julij	rumena	spomladi odstranimo pozeble poganjke

Podatki ing. agr. Nika Kravanja: "Ozelenitev", Zveza prijateljev mladine Slovenije, 1973

Večnamenska površina za rekreacijo odraslih

Način ureditve površine za rekreacijo odraslih je modelna ureditev tovrstnih objektov v okviru ožjega Zelenega pasu Maribora. Leži na vzpetini vzhodno od Ribniškega sela. Izkoriščena je s travo prekrita jasa na kateri so v dveh vrstah zasajene breze. Površina meri 63 x 30 m.

Predlog vsebine: - površina za piknik in oddih
- dve balinišči
- košarkaško igrišče

1.) Prostor za piknik

Locirana sta na severnem in južnem delu jase na robu gozda. Sestavljeni sta iz dveh skupin okroglih miz in polkrožnih klopi. Posamezne klopi so postavljene tudi v gozdu.

Detalji miz in klopi so priloženi.

2.) Balinišči

Predvidena je izgradnja dveh balinišč, ki bi bili postavljeni med obema

vrstama brezovega nasada. Namenjena sta predvsem rekreaciji starejših občanov. Obe balinišči je potrebno redno vzdrževati.

3.) Igrišče za igro z žogo:

Na zahodnem delu jase je predvidena ureditev igrišča za igro z žogo - dimenzij 26 x 14 m. V ta namen naj se postavita dva košarkaška koša, igrišče pa omeji z (betonskimi) robniki. Površina igrišča je urejena na enak način kot je urejena ozelenitev otroškega igrišča.

Ostala jasa bi se vzdrževala tako, da bi se enkrat mesečno košila in 1-2 krat letno (v periodi rasti) dodajalo kombinirano umetno gnojilo. Tako vzdrževana trata bo postala odporna na zgoščeno frekvenco obiskov.

Vzdrževanje otroškega igrišča in igrišča za igro z žogo, ter površin za rekreacijo odraslih je nujno. Vzdrževati bo treba igrala, negovati in čistiti igralne površine; negovati trato. Posebno skrb zahtevajo lesena igrala, ki jih bo treba sproti popravljati oziroma nadomeščati izrabljena ali pokvarjena igrala oz. cele igral. Železne dele je treba zaščititi proti rjavenju, gibljive dele mazati.

Predračun

elementov otroškega igrišča:

1. Izdelava in postavitve lesenih čok		
2 m ² 60	á 1.500.- din	90.000.- din
2. Tobogani kromirani		
kom 3	á 23.000.- din	63.000.- din
3. Plezalo za majhne otroke		
kom 1	á 39.312.- din	39.312.- din
4. Gugalnica - tehtnica , dvodelna kom 1	á 13.512.- din	13.512.- din
5. Igralni hlod		
kom 3	á 4.515.- din	14.445.- din
6. Otroško atrijsko igrišče		
kom 1	á 23.000.- din	23.000.- din
7. Stopnice iz lesenih čokov		
2 m ² 2,3	á 3.100.- din	7.140.- din
8. Klopí (krožna)		
kom 3	á 10.000.- din	30.000.- din
9. Koš za smeti - enojni		
kom 2	á 2.925.- din	5.850.- din
	S k u p a j	286.259.- din

10. Saditev grmovnic:

Priprava zemljišča v globino 40-50,
dovoz plodne zemlje, dodajanje kom-
posta in šote, nabava sadik in saditev
vrst grmovnic: Prunus laurocerasus
Hypericum patalum (ali Hypericum
calycinus)

kom 10 á 180.- din 1.800.- din

11. Ureditev trate:

Grobo planiranje, dodajanje hranljive šote
(1 bala na 40 m²), fino planiranje, setev
travne mešanice, zagrabljanje in uvaljanje

2
m² 50 á 86,00 din 4.300.- din

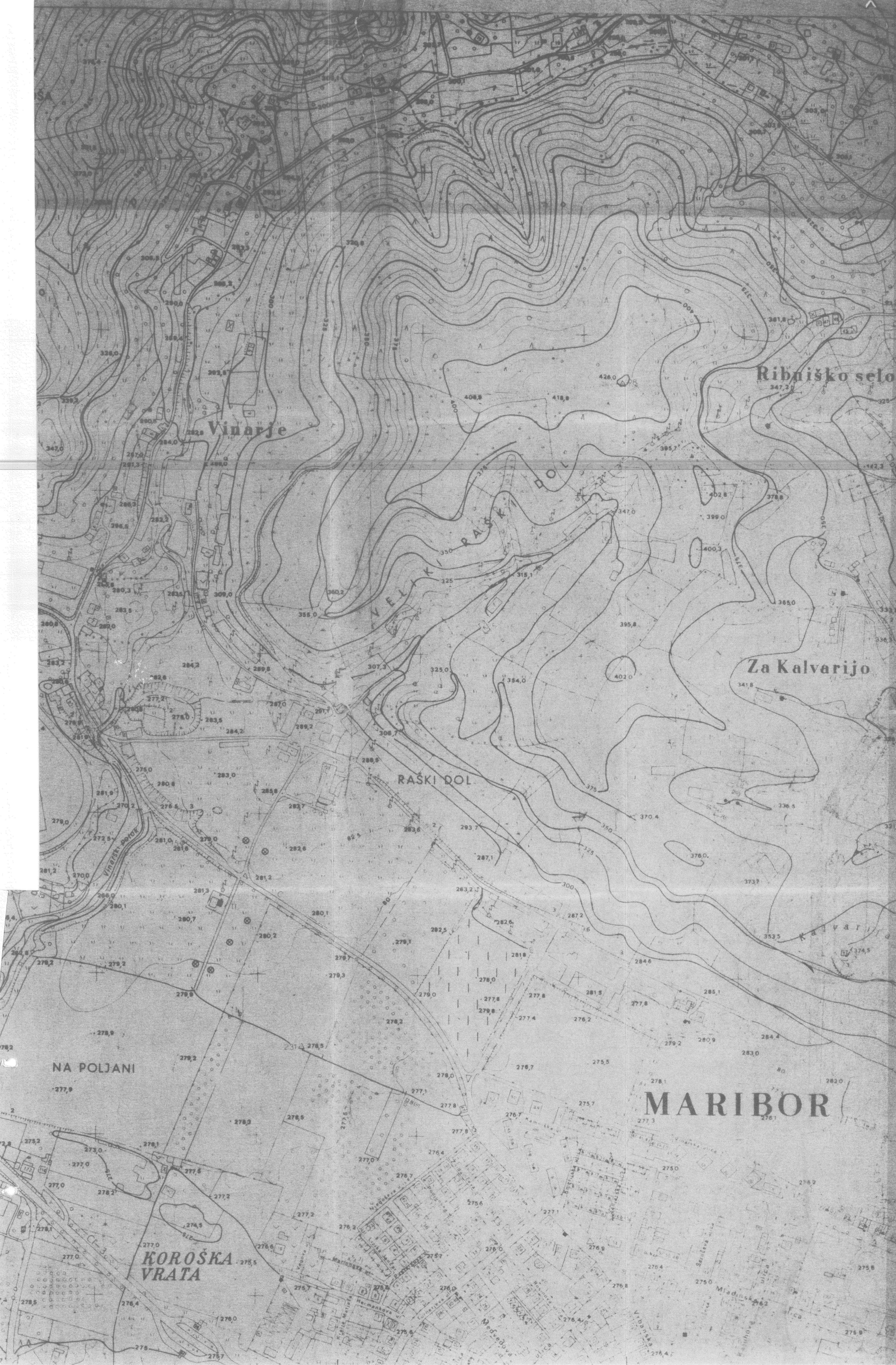
VSE SKUPAJ

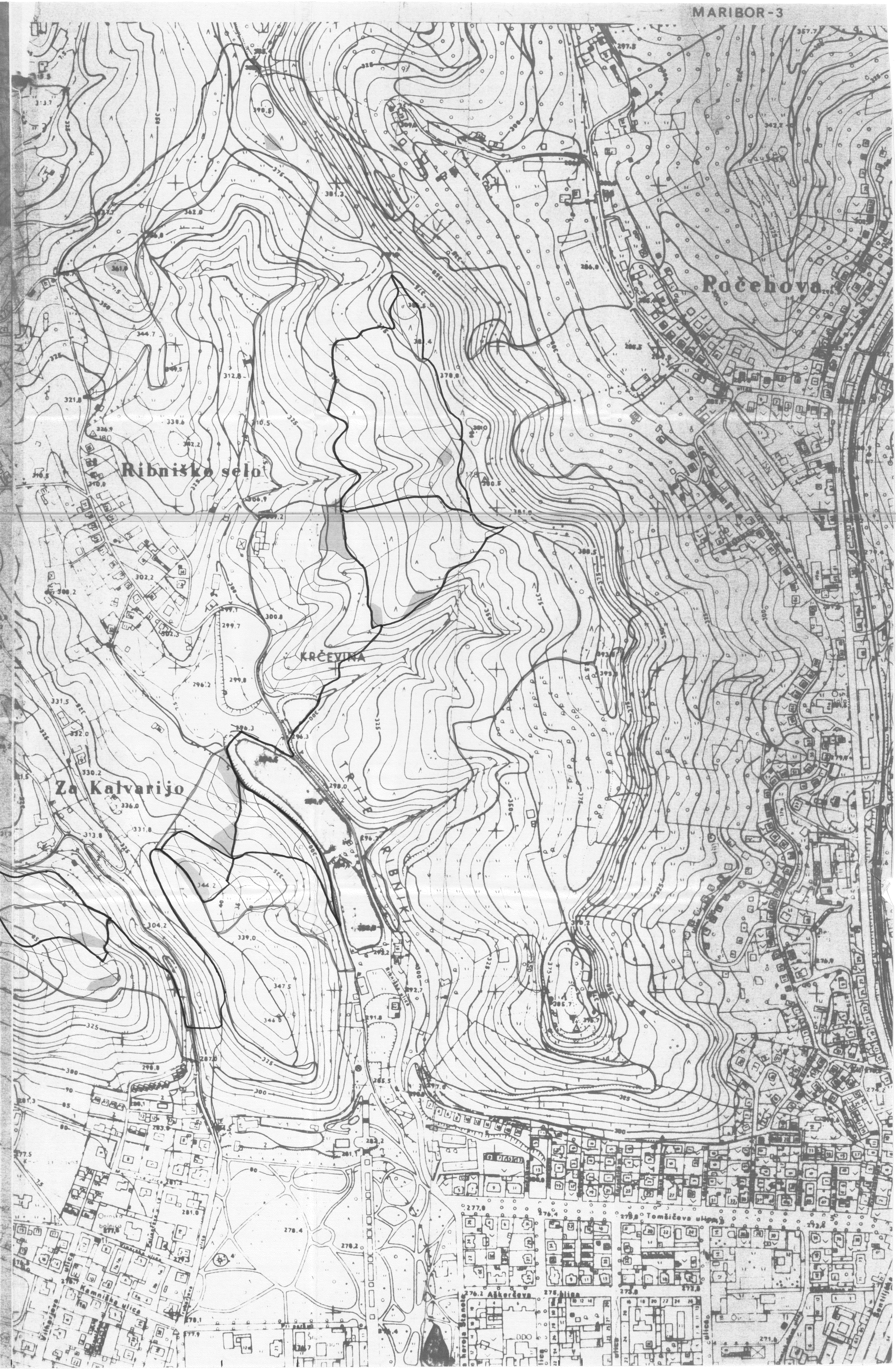
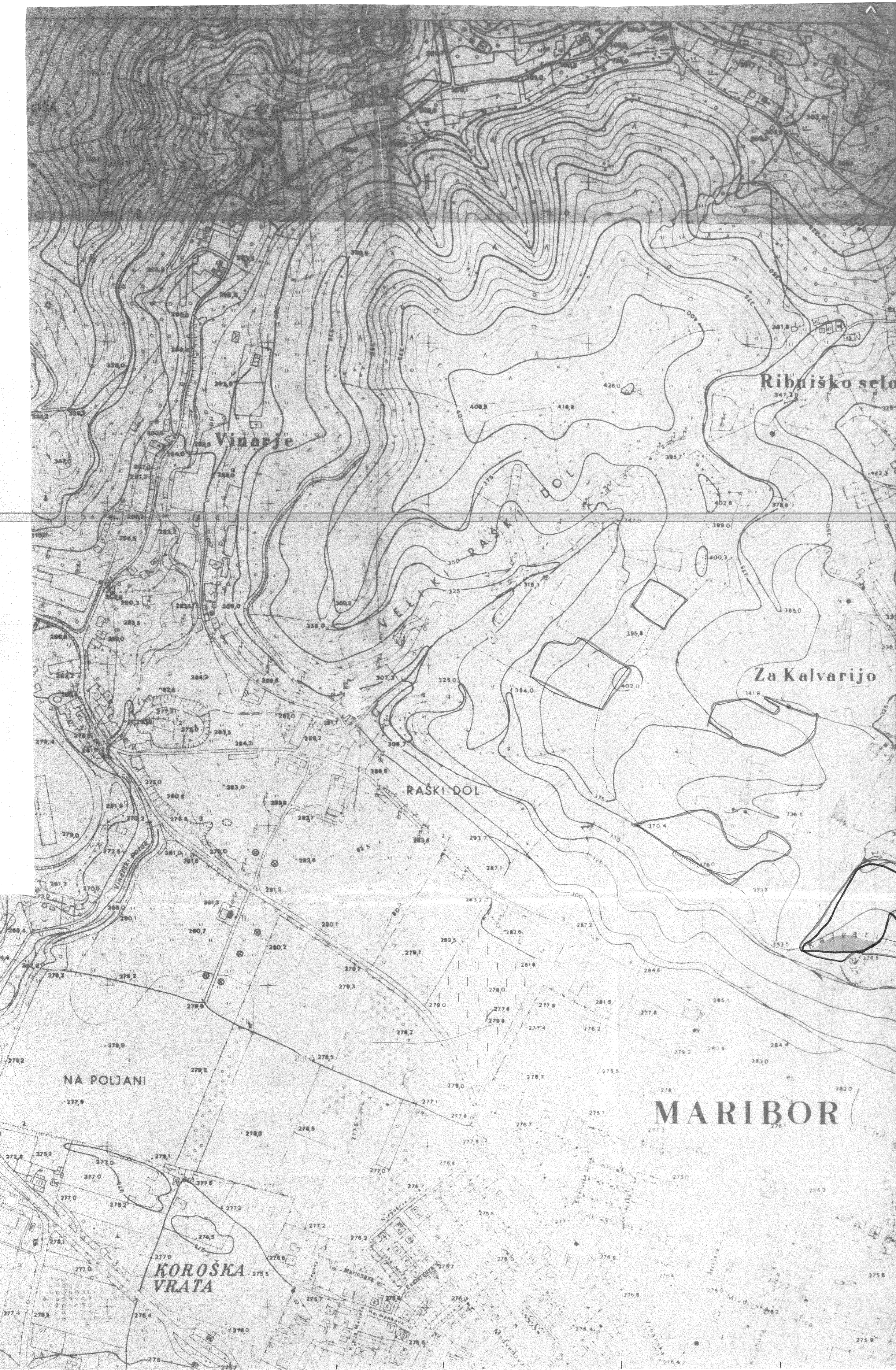
292.359.- din

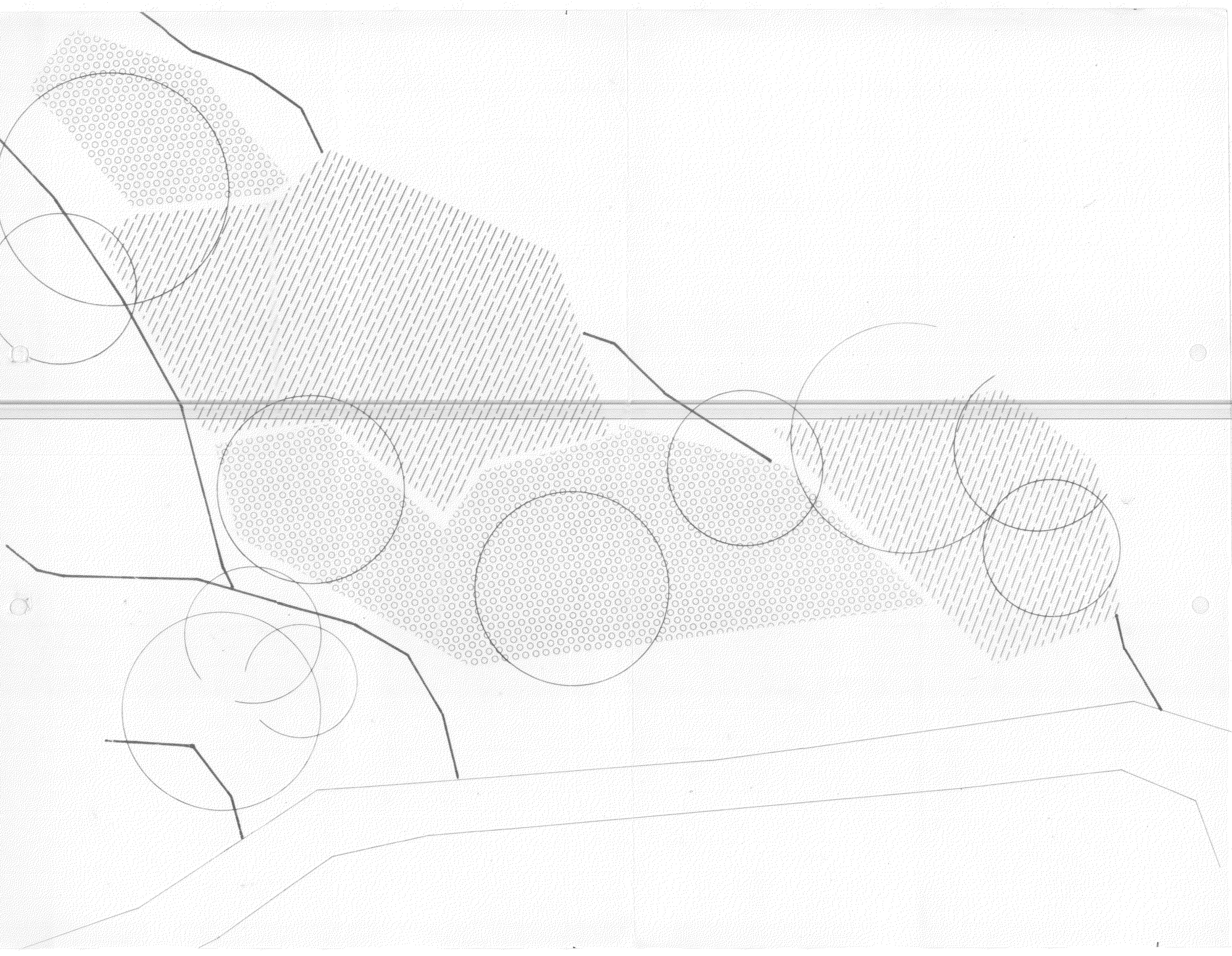
Elementi opreme rekreacijske površine

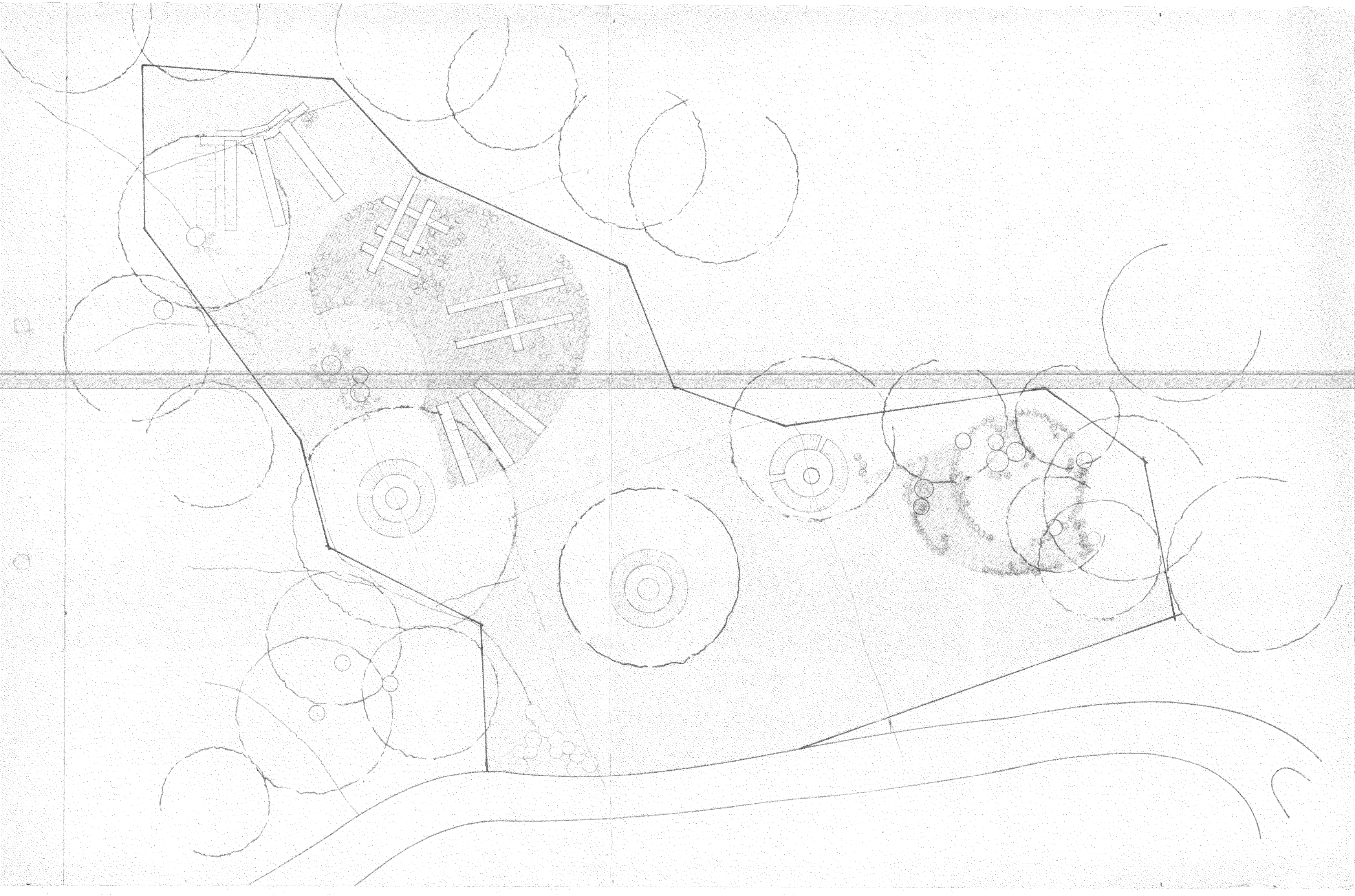
1. Mize okrogle		
kom 7	á 11.871.- din	83.097.- din
2. Klopí (krožne)		
kom 7	á 10.000.- "	70.000.- din
3. Klopí 1/3 kroga		
kom 8	á 3.000.- "	24.000.- din
4. Klop iz polhloda		
kom 8	á 2.193.- "	17.544.- din
5. Koši za smeti - enojni		
kom 8	á 2.925.- "	23.400.- din
6. Balinišče		
kom 2	á 168.000.- din	336.000.- din
	Skupaj	554.041.- din
	VSE SKUPAJ	846.400.- din

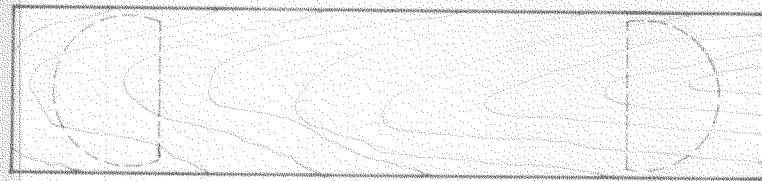

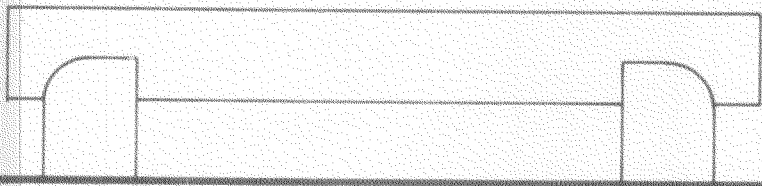
KLOP

M = 1 : 20

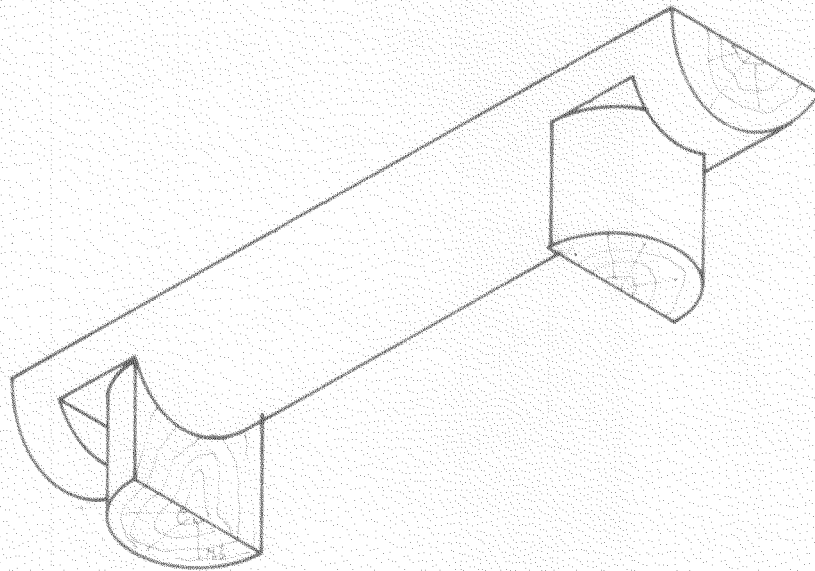
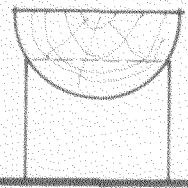

± 45 ±

2'00

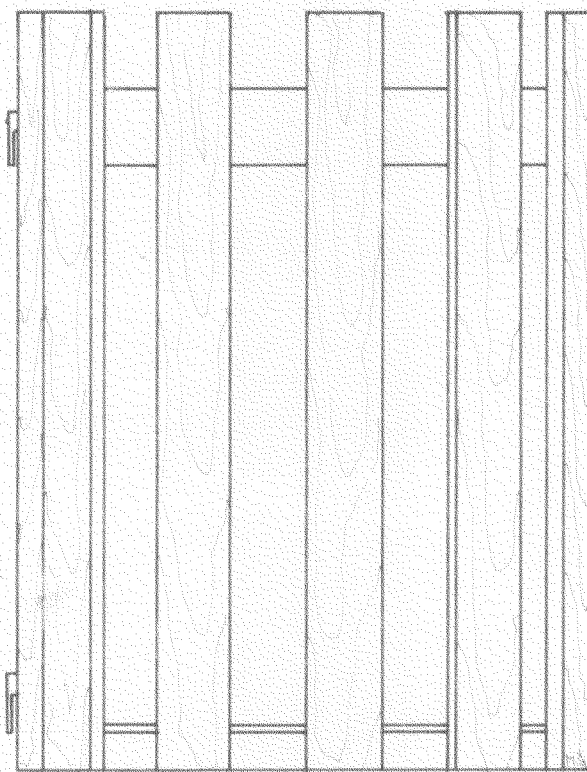

± 45 ±

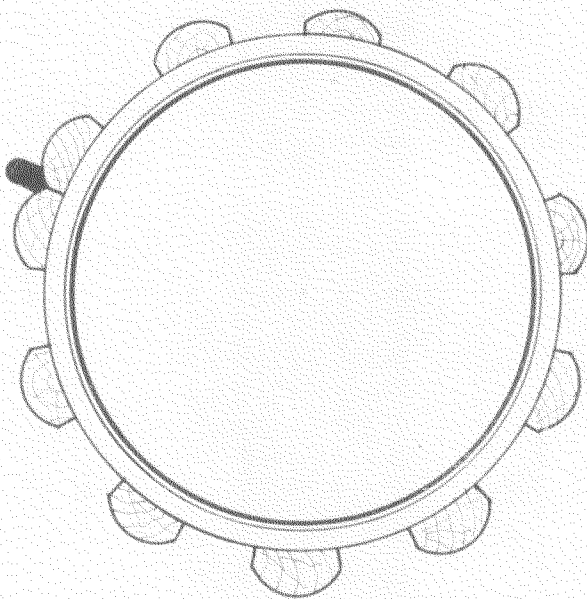

KOŠ

M = 1 : 5

50

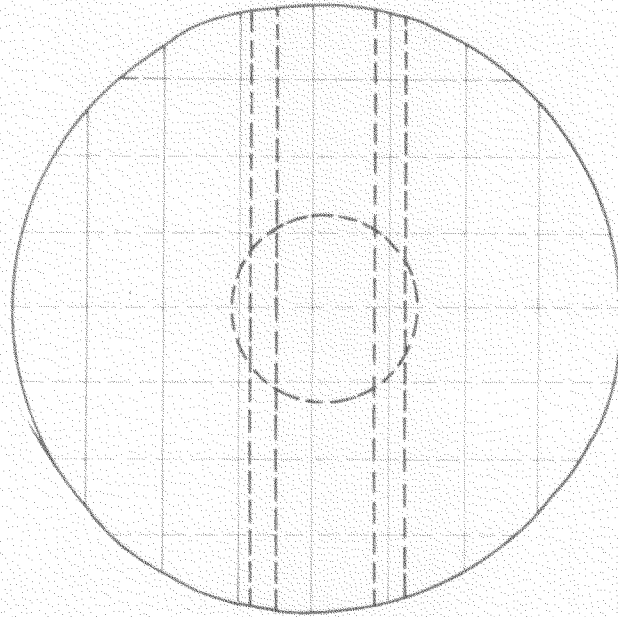

30

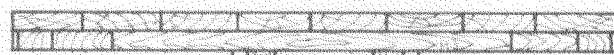
38

MIZA

M = 1 : 20

150

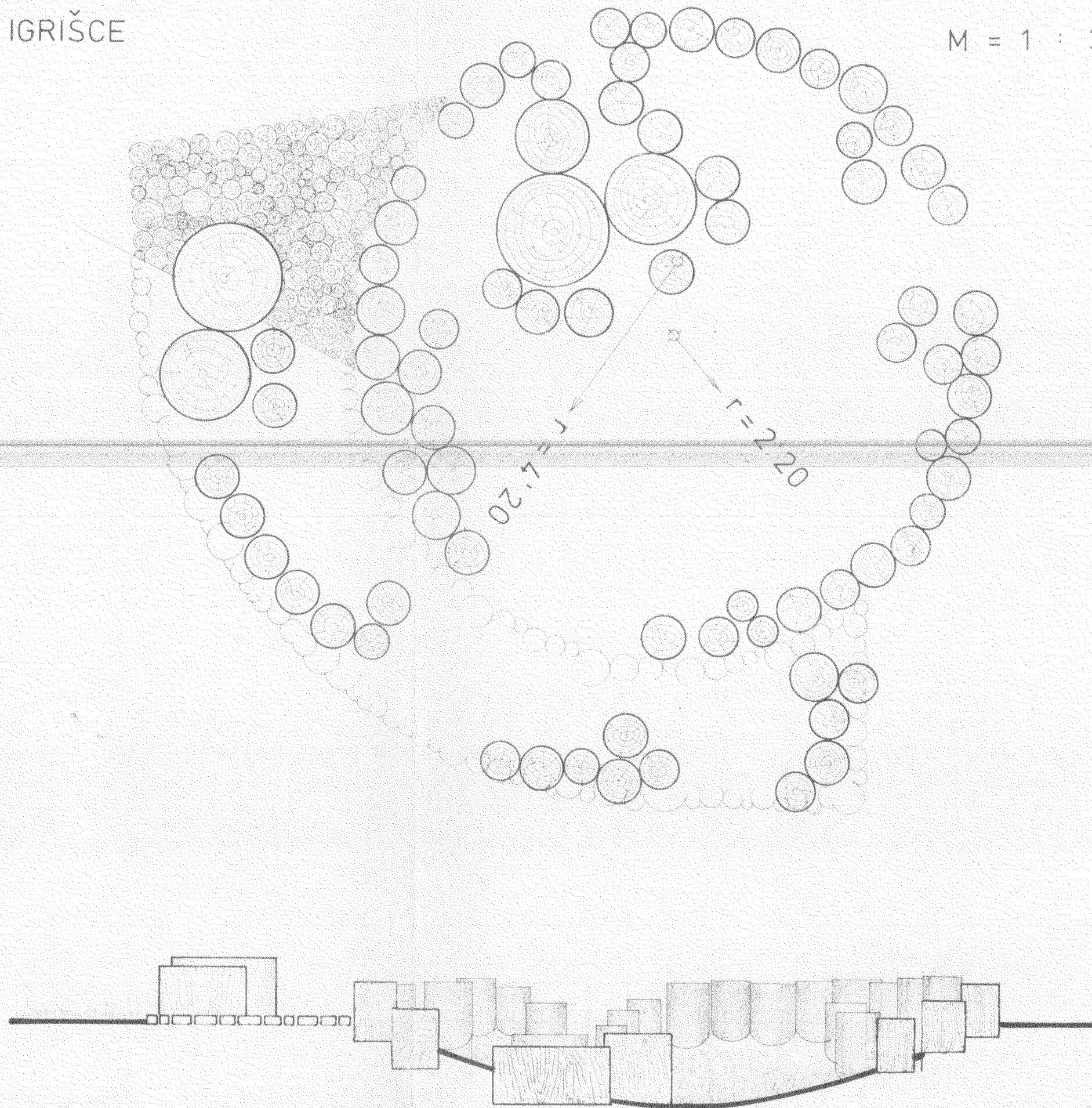

75

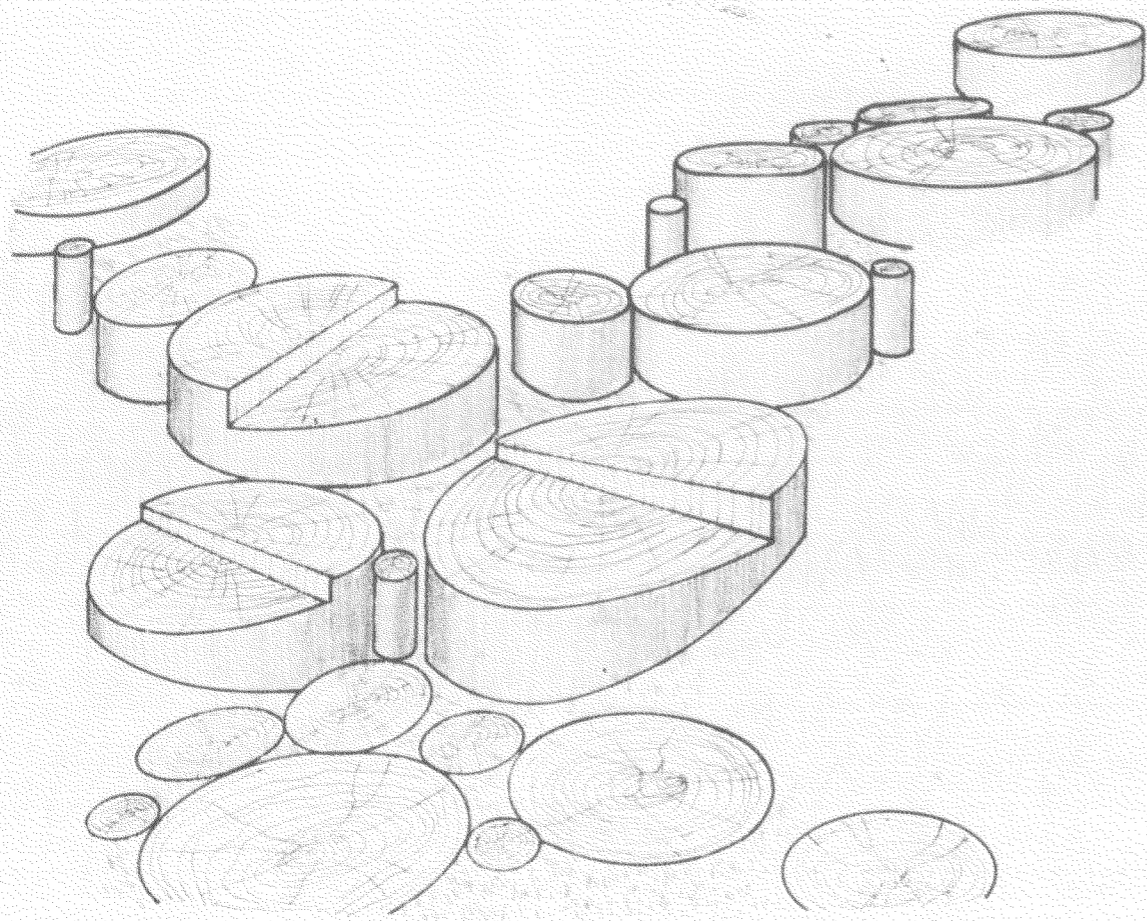
50

OTROŠKO ATRIJSKO IGRIŠČE

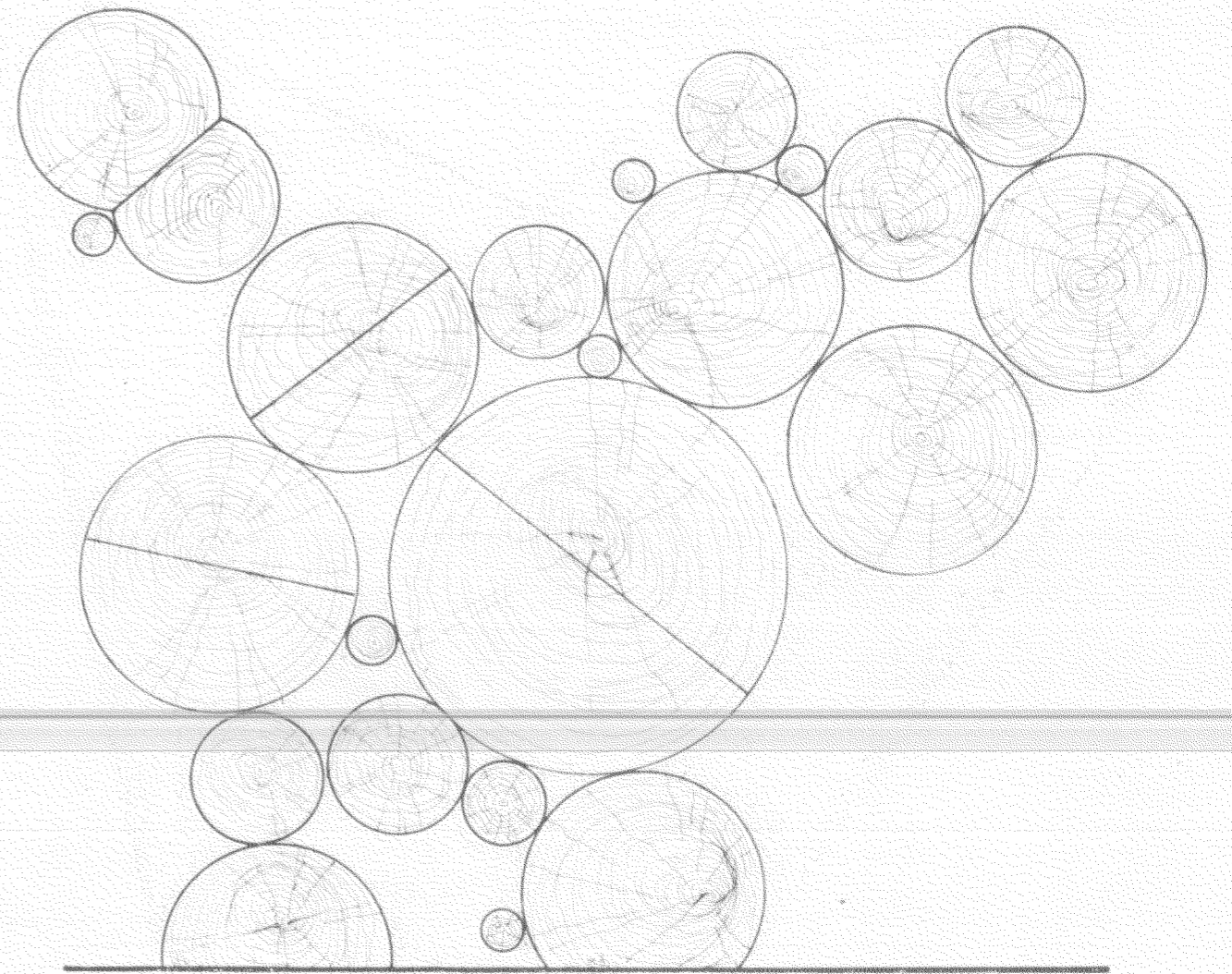
M = 1 : 30

STOPNICE IZ LESENIH ČOKOV

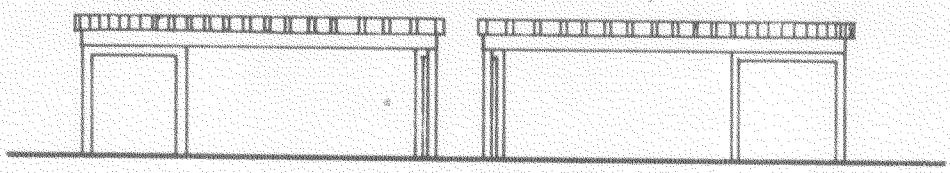
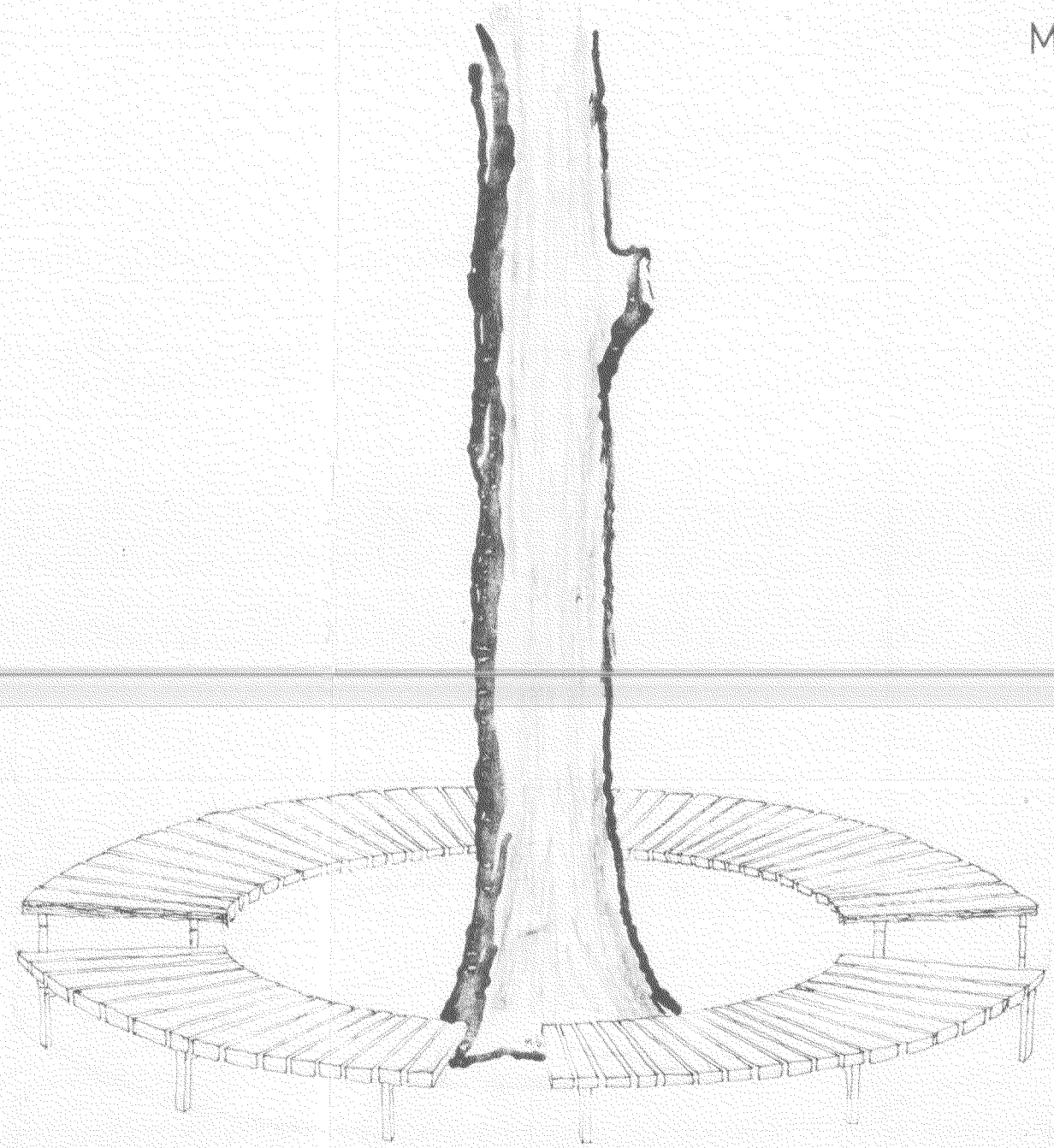
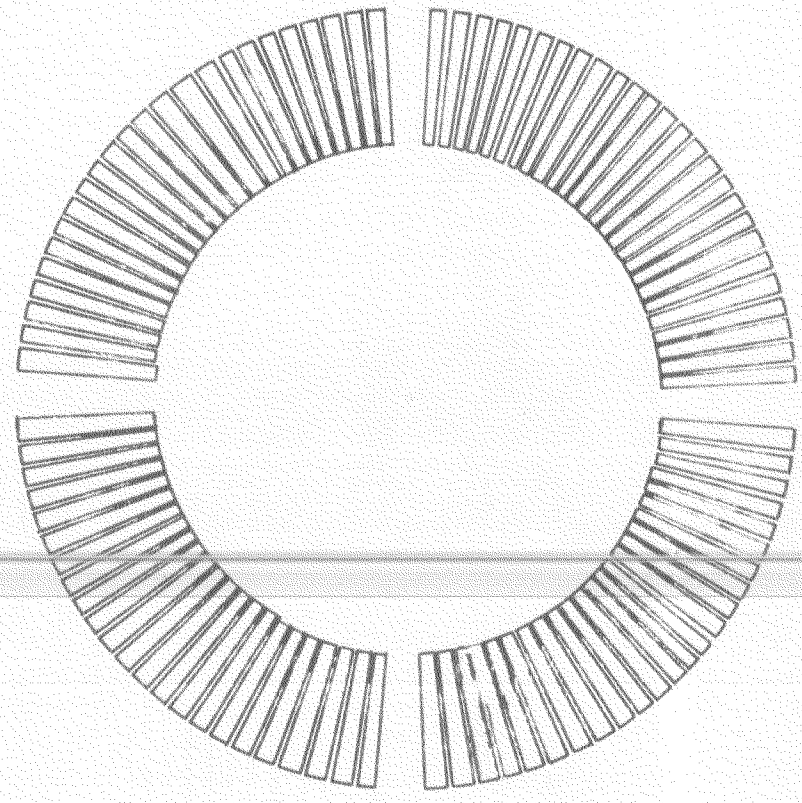

M = 1 : 10

KLOP

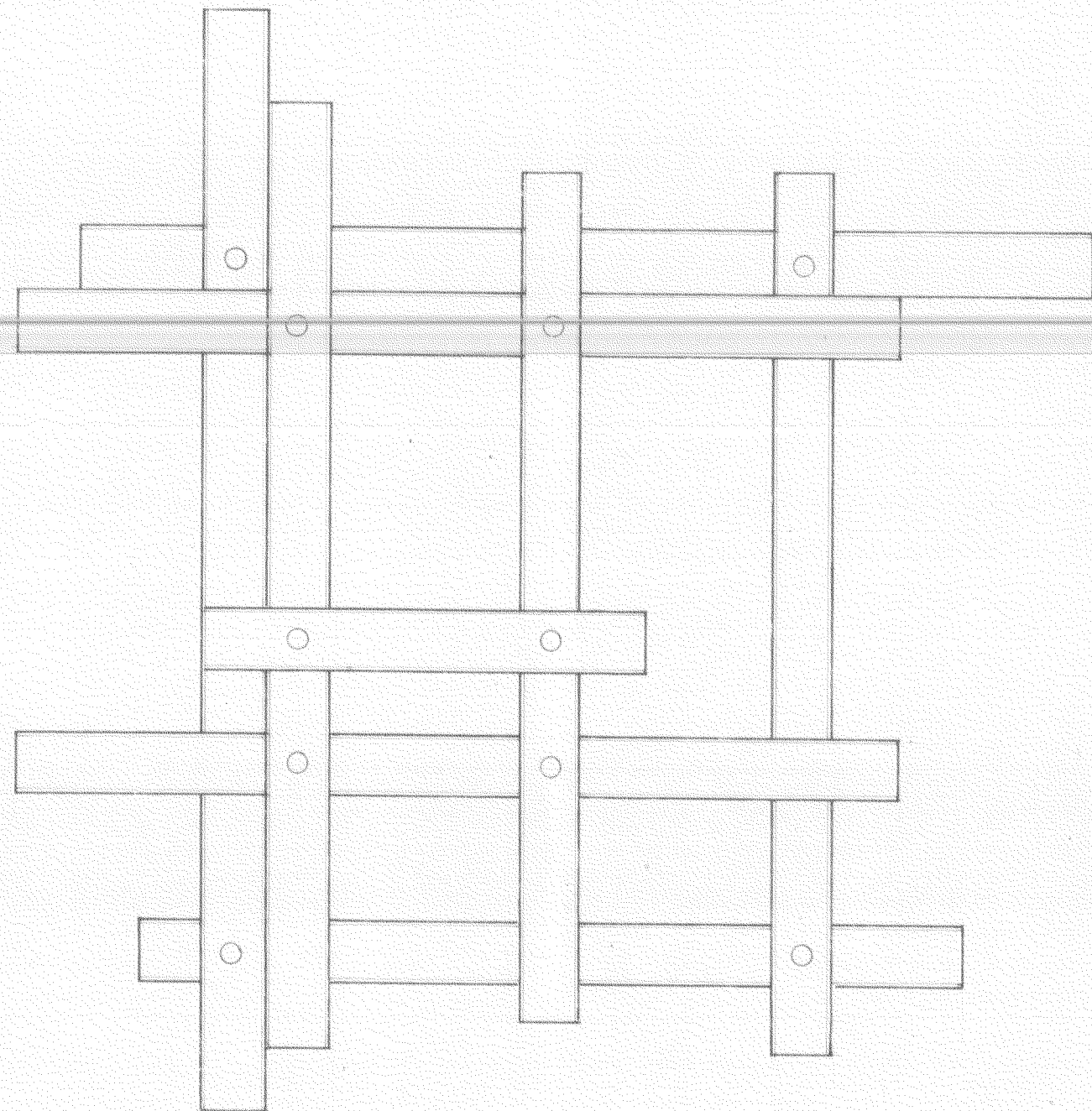
M = 1 : 25

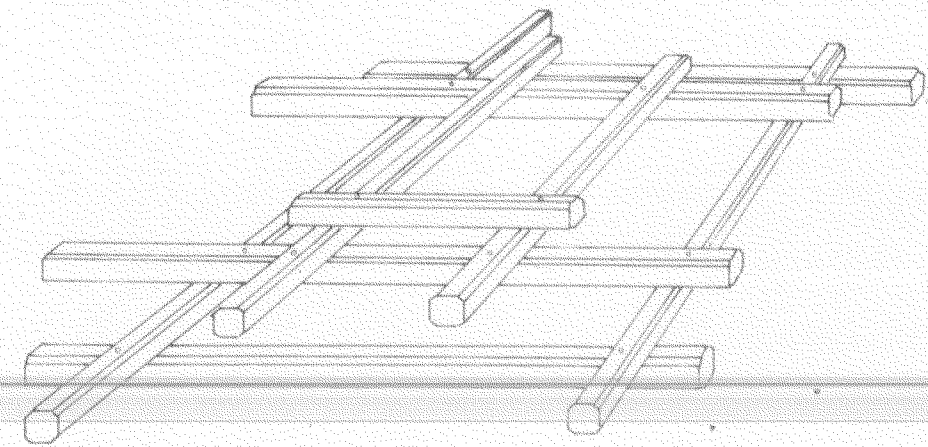
PENJALNA KONSTRUKCIJA

M = 1 : 20

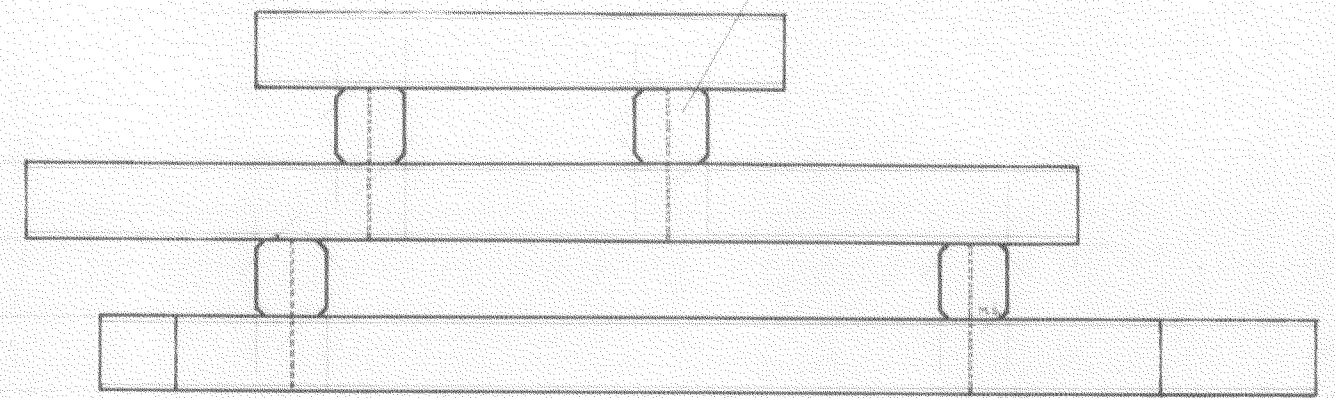
340

350

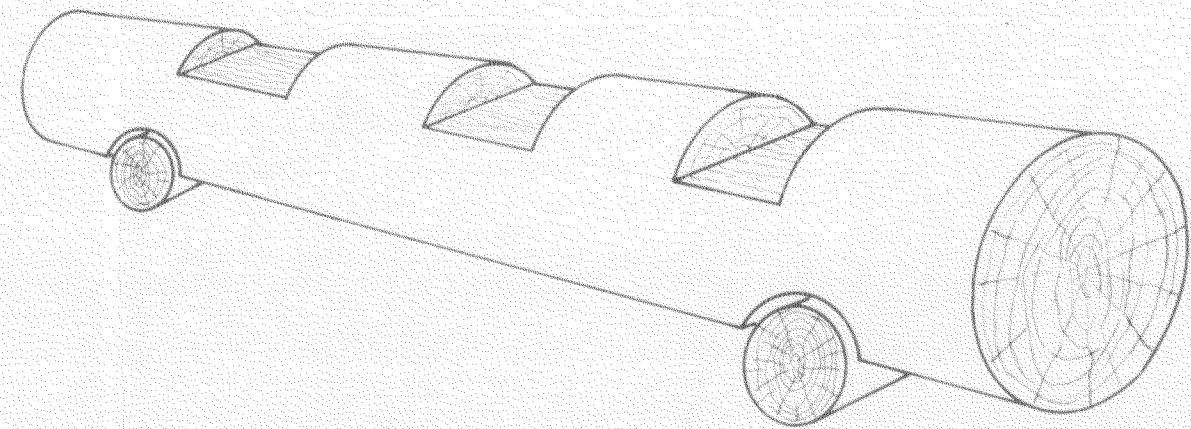

ø 20

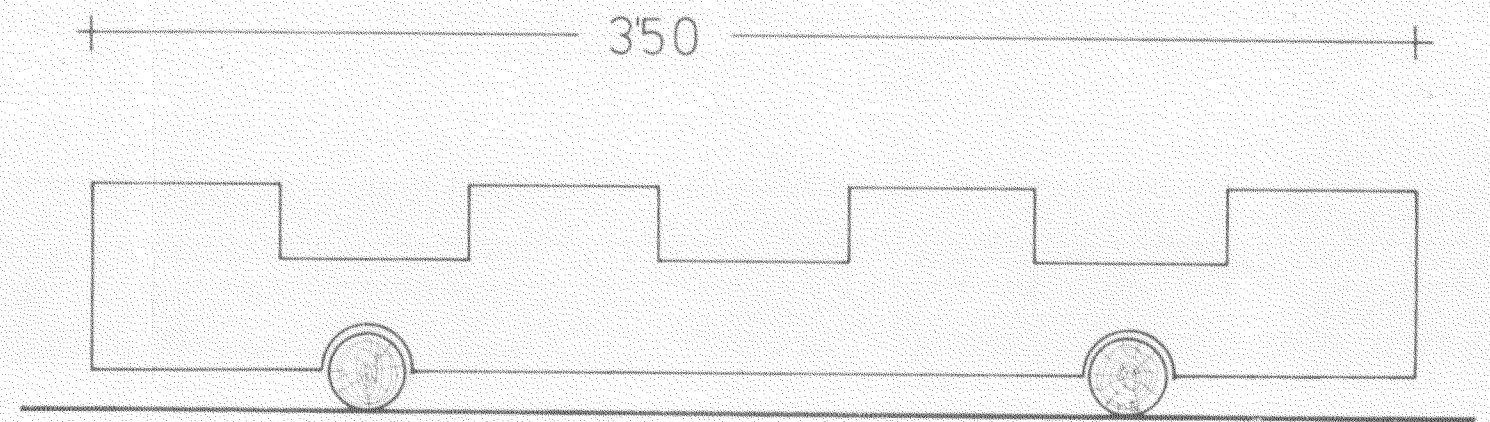

IZREZAN HLÓD

M = 1 : 20

+20+35+

GUGALNICA

M = 1 : 20

